

■ **علی حسن حیدری**

سرزمین‌های اشغالی از هفتم ژانویه ۲۰۲۳ شاهد تحولات بی‌سابقه‌ای بوده تا جایی که کابینه نتانیاهو و ائتلاف حکومتی رژیم را تا مرز سقوط و انحلال پیش برده‌است. تشدید ناآرامی، واکنش به احتمال تصویب طرح جنجالی کابینه نتانیاهو موسوم به «اصلاحات قضایی» و همچنین برکناری «یوئاف گالات» وزیر جنگ، از اعضای ارشد حزب حاکم رژیم صهیونیستی نتوانست به کاهش دامنه اعتراضات کمک کند.

معارضان با استفاده از واژه‌های دقیق سیاسی در تحلیل رفتار دولت ائتلافی اقدام ائتلاف نتانیاهو را «کودتای سفید»، «کودتا علیه دمو کراسی» و کودتا علیه حاکمیت قانون و استقلال قوه قضائیه توصیف می‌کنند. باید توجه داشت که اعتراضات در اراضی اشغالی مسیوق به سابقه است. در سال ۲۰۲۰ هم در سرزمین‌های اشغالی شاهد حدود ۳۰ هفته تظاهرات بودیم که تظاهرات کنندگان با حمل پرچم‌های سیاه به نشان «عزای دمو کراسی در اسرائیل» تأکید می‌کردند نتانیاهو «مو کراسی» را در سرزمین‌های اشغالی به کم‌برده و با استفاده از انتخابات کنستت یک دیکتاتوری تمام‌عیار را بر اراضی اشغالی تحمیل کرده است. روند اعتراضات در اراضی اشغالی مؤید این نکته است که جامعه موزائیکی صهیونیستی بیش از هر زمان دیگر مستعد اعتراض و آشوب‌های خیابانی و فروپاشی سیاسی و اجتماعی است. سرزمین‌های اشغالی وارد فرآیندی شده که به باور برخی تحلیلگران، جنگ داخلی و کام برداشتن به سوی دیکتاتوری و نژادپرستی عیان‌تر و واضح‌تر از پیامدهای آن است. جنگ داخلی و «پایان دمو کراسی» این روزها و

جمله پر تکرار فضای مجازی تحلیلیگران و حتی سران رژیم صهیونیستی است، به طوری که طی پنج ماه، استفاده از عبارت «جنگ داخلی» ۸ هزار و ۸۰۰ درصد افزایش یافته است. این واقعیت، عمدتاً منعکس کننده یک اتفاق گفتمانی بزرگ و همچنین یک نگرانی واقعی از موضوعی (درگیری داخلی) است که نشانه‌های آن در حال حاضر در اراضی اشغالی مشهود است.

■ **ویژگی‌های اعتراضات**

اعتراضات ۲۰۲۳ از ویژگی‌هایی بر خوردار است که آن را در قیاس با اعتراضات ۲۰۲۰ متفاوت کرده است، ویژگی‌های اعتراضات جدید عبارتند از:

۱. فراگیر بودن و تنوع اقصار و طیف‌های حاضر در اعتراضات از جمله دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و اقتصادی، اتحادیه پیشکان و اتحادیه‌های کارگری
۲. تسری اعتراضات به سازمان‌ها و نهادهای سیاسی و امنیتی و رسانه‌ای رژیم، کابینه ائتلافی، دولت و کنستت، وزیر امنیت و نتانیاهو
۳. بروز چنددستگی و انشساق در ارتش و مؤسسات دفاعی رژیم و علنی شدن اختلافات درون سازمانی آن
۴. پیوند معترضان داخلی با تظاهر کنندگان در خارج از سرزمین‌های اشغالی به ویژه در لندن و نیویورک
۵. توقف روند فعالیت شرک‌های بزرگ خارجی مواد غذایی از جمله مک دونالد و

■ **ادورنما**

■ **محمدعلی السقاف***

اعلام دست‌یابی عربستان سعودی و ایران به توافق نظر زیر چین در روز جمعه ۴ مارس کنونی، به علت ریمان آن و طرف‌های امضاکننده آن، موجب تعجب جهانیان شد. یکی از علل غافلگیری این بود که مذاکرات بین عربستان و ایران در عراق و عمان برگزار شد و پیش‌بینی می‌شد اگر دو طرف به تفاهم برسند، اعلام و امضای توافقنامه در یکی از این دو کشور صورت گیرد. علاوه بر این، امضای توافقنامه بین ریاض و تهران در پکن با روز انتخاب مجدد ششی جین‌پینگ به ریاست جمهوری چین همزمان شد که به نوبه خود تضمین‌کننده ادامه حمایت چین از بندهای توافقنامه امشاشده بین عربستان و ایران است. این به آن معناست که به یساد آوریم بوش پدر، رئیس‌جمهور سابق آمریکا وقتی در سال ۱۹۹۱ با‌په‌های تک‌قطبی را در روابط بین‌الملل ایجاد کرد که با آزادسازی کویت و برگراری نشتست بین اعراب و اسرائیل در مادرید همزمان شد، او معتقد بود بسا این کار نفوذ ایالات متحده بر خاورمیانه را در جنگ اول خلیج فارس گسترش می‌دهد بین طرف‌های درگیری اعراب و اسرائیل در مادرید بر اساس تعهد او به ائتلاف عربی که در مبارزات انتخاباتی‌اش علیه رژیم صدام حسین در کنزرا او بود). بوش پدر معتقد بود این دستاورد ممکن است به گسترش نفوذ آمریکا در خاورمیانه کمک و کمبین او برای انتخابات ریاست جمهوری برای دور دوم را تقویت کند. آنچه اتفاق افتاد بر عکس بود، زیرا او با پیروزی

■ **چالش**

زخم‌های کشنده صهیونیستها

زخم‌های جامعه موزائیکی اسرائیل عمیق‌تر از چیزی است که نتانیاهو و تیم او

از تعبیر اصلاحات برای آن استفاده می‌کنند

۹. خارج شدن اوضاع از دست رژیم و ناتوانی

۶. کاهش فرآینده اعتماد عمومی به توانمندی دولت در تأمین امنیت و اعتماد نسبت به

آینده رژیم و افزایش روند مهاجرت معکوس

طبق نظر سنجی سسال ۲۰۲۲ «مؤسسه

دمو کراسی اسرائیل» میزان اعتماد ساکنان رژیم صهیونیستی به نهادهای مختلف، از جمله اعتماد به کابینه ۲۴در صد، رسانه‌ها

۲۳در صد، کونستت، ۱۸در صد و سپس اشغالی

با ۵/۸در صد است. مرکز دمو کراسی اسرائیل

در گزارش خود صراحتاً تأکید کرده است این نهادها در همه مؤلفه‌های مورد سنجش،

نسبت به سسال قبل آن، با کاهش اعتماد

رو به‌رو بوده‌اند. همچنین آمار نشان می‌دهد

ساکنان سرزمین‌های اشغالی نگران آینده

دمو کراسی در سرزمین‌های اشغالی هستند.

در سال ۲۰۲۲، ۸۰در صد اعراب اسرائیلی

دمو کراسی در اسرائیل را در خطر جدی

می‌دانستند، این رقم در میان یهودی‌ها

۵۵در صد بوده است.

۷. مخدوش شدن ماهیت دموکراتیک رژیم

و زیر سؤال رفتن ادعاهای آن در محیط

بین‌المللی، نظام انتخابات رفاقتی و تفکیک

قوا در سرزمین‌های اشغالی

۸. ظهور تفسیر جدید از گفتمان صهیونیسم

و دولت متحد یهود تجزیه‌گفتمان

صهیونیسم و دولت واحد، طرح تجزیه دولت

به دو دولت یهودی و سکولار و استقبال

۸۸در صدی معترضان از تشکیل دولت

سکولار

۹.

در کنترل اوضاع سیاسی، امنیت و حتی

اقتصادی در اراضی اشغالی و احتمال بروز

جنگ داخلی

۱۰. نهادینه شدن حس خطر موجودیتی از

سوی مقامات سیاسی، امنیتی و رسانه‌ای

رژیم و باورمندشدن فروپاشی از درون در

میان مقامات ارشد آن

۱۱. به رغم برجسته بودن نقش چالش‌های

سیاسی در ظهور و بروز تنش‌های

گسترده اخیر در اراضی اشغالی، وخامت

اوضاع اقتصادی رژیم صهیونیستی نیز در

حتی موجودیت این رژیم را در معرض خطر

جدی و جامعه صهیونیستی را در آستانه

انفجار قرار داده است. این ناآرامی‌ها نتیجه

شکاف‌های فزاینده داخلی است که نقش

تعین‌کننده‌ای در سرنوشت رژیم خواهد

داشت. چشم‌انداز تحولات اراضی اشغالی را

می‌توان با نگاه روندشناسی در چند محور به

اختصار مورد اشاره قرار داد:

۱. تداوم کاهش قدرت رژیم در مدیریت

بحران‌های داخلی و علنی‌تر شدن نقاط

ضعف در حوزه امنیت و سیاسی

۲. نهادینه شدن روحیه اعتراضات به

دنبال فروریختن ترس افکار عمومی در

میان جریان‌های سیاسی و قومی و مذهبی

و بسترسازی برای بروز اعتراضات مشابهی

در آینده سیاسی رژیم به ویژه در فضای

انتخاباتی

۳. نهادینه شدن منازعات درون‌جریانی‌های

محوری و تداوم تشکیل دولت‌های ائتلافی

شکونده و ناتوانی رژیم در شکل دادن به

دولت با ثبات مقتدر در آینده

۴. فراهم شدن بستر تسری شکاف‌های

سیاسی به درون نهادهای اطلاعاتی و امنیتی

و فعال شدن گسل‌های قومی و مذهبی در

ارتش و دیگر نهادها

۵. شکسته شدن ائتلاف‌های موجود

و شکل‌گیری ائتلاف‌های جدید با دامنه

منازعات بیشتر در درون جریان‌های یهودی

و سکولار و قدرت‌یابی جریان‌های سکولار در

آینده سیاسی رژیم

۶. تشدید منازعات در میان جریان‌های

سیاسی قدرتمند پیرامون تدوین قانون

اساسی و خارج کردن رژیم از وضعیت

حکمرانی بدون قانون اساسی

۷. تداوم روند اثرگذار اعتراضات بر

اقتصاد رژیم که درصد بالایی از آن متکی

به گردشگری، فناوری و سرمایه‌گذاری

خارجی است

۸. کند شدن روند عادی‌سازی روابط با اعراب

بعد از تضعیف گزاره‌های جعلی که رژیم از

ثبات، قدرت و پایداری این رژیم در افکار

حاکمان عرب ساخته بود

۹. چالش‌های بودن روابط رژیم با متحدان

غرب و عربی در آینده و تضعیف موقعیت

این رژیم در میان محافل سیاسی و

رسانه‌ای منطقه و جهانی و باز شدن فضای

نقد نسبت به رفتار و عملکرد این رژیم در

حوزه‌های مختلف

۱۰. گزاره محتمل دیگر، شکل‌گیری

گروه‌های افراطی مسلح از سوی جریان‌های

مذهبی و قومی را بدیكال یهودی و در نتیجه

آغاز چرخش ترورهای کور و جنگ داخلی در

داخل اراضی اشغالی است

نکته پایانی اینکه رژیم صهیونیستی در

سراسری سقوط قرار گرفته و تحولات اخیر

مؤید این است که تئوری فروپاشی رژیم

جعلی اسرائیل تا یک دهه آینده از هم اکنون

با شتاب قابل ملاحظه‌ای در حال عینیت

یافتن است، وضعیت سیاسی و امنیتی

منطقه به رغم فضای سیاسی تصنعی موجود

در محافل سیاسی و رسانه‌ای غربی و عربی

حقال دگرگونی بزرگی است، به عبارتی

ارتباط بزرگ یعنی آزادی فلسطین در شرف

تحقق است.

■ **دکتر سیدرضا میرطاهر**

و لادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه

دکتر ین جدید سیاست خارجی روسیه

را تصویب و فرمانی را در این زمینه در

۱۱ فروردین (۳۱مارس) امضا کرد. پوتین در

دیدار با اعضای دائم شورای امنیت روسیه گفت:

«تغییرات ریشه‌ای در زندگی بین‌المللی ما را به

اصلاح جدی اسناد اصلی برنامه‌ریزی راهبردی

از جمله دکترین سیاست خارجی روسیه که

میبانی، وظایف و اولویت‌های فعالیت دیپلماتیک

را مشخص می‌کند، مجاب کرد.» نسخه قبلی،

استراتژی جدید برای سیاست خارجی روسیه

در نوامبر ۲۰۱۶ منتشر شد و طی چند سال

گذشته نیز روی به‌روز رسانی آن کار شد تا

اینکه در ژانویه سال گذشته میلادی، سند

آماده‌شده برای بررسی آن با اعضای دائم شورای

امنیت این کشور ارائه شد، با این حال پوتین

پیش‌نویس مفهوم را برای بررسی بازگرداند و

در نهایت در ۳۱مارس ۲۳-۲۰ این سند را امضا

کرد. سرگنی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه

نیز تأکید کرده‌دکترین جدید سیاست خارجی

روسیه به‌طور منطقی منعکس‌کننده تحولات

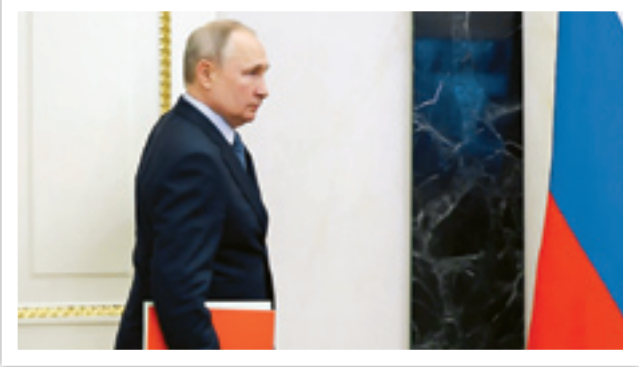
انقلابی در امور بین‌الملل است. ■■ ■

سند دکترین جدید سیاست خارجی روسیه

شامل موارد مختلفی می‌شود. نخست اینکه

در این سند بالادستی به این اشاره شده که

روسیه نه خود را دشمن غرب می‌داند و نه خود

به آن معناست که مسکو در تعیین و اجرای

سیاست‌ها و رویکرد خود در قبال سایر کشورها

بر مبنای نحوه رفتار آنها عمل خواهد کرد. در این

راستا در سال ۲۰۲۲ در قالب مفهومی موسوم به

کشورهای غیردوست که شامل کشورهای بلوک

غرب و برخی دیگر از کشورها که با سیاست‌های

غرب علیه روسیه هم‌اسمان شده‌اند، مسکو

روابط و مراودات خود را با این کشورها کاهش

داده و امتیازات ترجیحی در زمینه فروش نفت

و گاز و نیز سایر اقلام صادراتی به این دسته

از کشورها را کنزرا گذاشته و روابط خود با این

کشورها را باز تعریف کرده است.

مسئله مهم دیگر در سند جدیدسیاست خارجی

روسیه این است که در آن تصریح شده که از بین

بردن اثر سلطه آمریکا در جهان و ایجاد شرایطی

برای کنزرا گذشتن جاه‌طلبی‌های همژمنیک در

اولویت توجه خواهد بود و در این راستا مسکو،

واشنگتن را منبع اصلی خطر برای امنیت خود و

صلح بین‌المللی می‌داند. سرگنی لاوروف، وزیر

امور خارجه روسیه می‌گوید: «دکترین جدید

سیاست خارجی روسیه امکان اقدامات واکنشی

متقارن با نامتقارن را فراهم می‌کند؛ جایی که در

این مفهوم، آمریکا آغازگر و موتور اصلی رویکرد

صندوقیه در جهان نامیده شده است.» مسکو

بارها دربارہ سیاست‌های یک‌جانبه‌گر ایانه

امریکا که هنوز هم خود را در قالب پلیس جهانی

تصور کرده و تلاش می‌کند با مداخله‌گرایی در

نقاط مختلف جهان از جمله در جنگ اوکراین

است که روسیه می‌تواند از نیروهای مسلح برای

دفع و جلوگیری از حملات به خود و متحدانش

استفاده کند. این امر نیز اکنون بسا توجه به

اقدامات نظامی روسیه در اوکراین و بیش از این

مداخله نظامی در قزاقستان در قالب نیروهای

سازمان پیمان امنیت جمعی مصداق پیدا

کرده است. مسکو بارها اعلام کرده است هیچ

تردیدی درباره استفاده از قدرت نظامی برای

حفاظت از تمامیت ارضی و دفع تهدیدات علیه

امنیت روسیه نخواهد کرد. این مسئله اکنون

با توجه به اصرار غرب به سرکردگی آمریکا

برای تشدید خصومت با روسیه و صف‌آرایی

در برابر آن بیشتر مصداق پیدا کرده است.

«دیپمتری مدودف» رئیس‌جمهور پیشین و

معاون رئیس شورای امنیت روسیه چندی قبل

در باره وقوع جنگ جهانی سوم هشدار داد. او در

۲۳ژانویه ۲۰۲۳ طی سخنانی گفت: «جهان به

خطر جنگ جهانی سوم به دلیل خصومت‌ها

جهانی سوم با تشدید خصومت‌ها علیه روسیه

با توجه به روندهای کنونی در زمینه امتناع

غرب از دادن تضمین‌های امنیتی به روسیه

از جمله خودداری از عضویت او کراین در ناتو،

حمایت گسترده و رو به افزایش غرب از اوکراین

قاطع با روسیه تأکید می‌کند.

■ ■ ■

^[1] سیدرضا میرطاهر

^[2] سیدرضا میرطاهر

^[3] سیدرضا میرطاهر

^[4] سیدرضا میرطاهر